

Sèrie 1

Exercici 1.

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge [0,25 punts] de la portada del diari *La Vanguardia* de Barcelona del 17 d'abril de 1931 [0,50 punts].

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), en els seus inicis. [0,75 punts]

c)

[1 punt]

L'alumnat hauria de comentar la imatge en el sentit de mostrar una noia adornada amb simbologia republicana i una bandera republicana assegurada en un cotxe davant l'Ajuntament de Barcelona, somrient i envoltada de gent. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de l'Estatut, incloses les institucions del Parlament, el Consell Executiu i el Tribunal de Cassació; la cooficialitat de les dues llengües; les competències atorgades —ensenyament, cultura, sanitat, ordre públic, etc.— [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui la victòria d'Esquerra Republicana de Catalunya en les eleccions de 1932 i la seva obra de govern, inclosa la referida a l'ensenyament, la planificació i l'elaboració de la Llei de contractes de conreu i la seva problemàtica, entre d'altres. Cal que faci igualment referència als presidents de la Generalitat en aquesta etapa, Francesc Macià i Lluís Companys: qui foren i què feren en aquest període [1,25 punts].

b)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les causes dels Fets d'Octubre a Catalunya —com l'entrada de ministres de la CEDA al Govern de Madrid i el rerefons del conflicte generat per la declaració d'inconstitucionalitat de la Llei de contractes de conreu, entre d'altres—; els Fets a Catalunya i la repressió posterior, amb la suspensió de l'Estatut i el judici i la condemna del Govern de la Generalitat [1,25 punts]. Cal que expliqui igualment l'etapa de la Generalitat intervinguda pel Govern central, les eleccions de febrer de 1936, la victòria del Front d'Esquerres i les tensions polítiques i socials a Catalunya fins a l'esclat de la Guerra Civil, sense explicar aquest últim fet [1,25 punts].

Exercici 2.

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts] consistent en un discurs del ministre d'Afers Exteriors franquista Ramón Serrano Suñer pronunciat el 24 de juny de 1941 a Madrid en què acusa Rússia i en demana l'"extermini". [0,50 punts]

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el franquisme (1939-1975), en concret en els seus primers anys. [0,75 punts]

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui que en el seu discurs, Serrano Suñer, parlant en nom de la Falange, sentència que Rússia és la culpable de la Guerra Civil espanyola, de la mort del fundador de Falange, José Antonio Primo de Rivera, i diu que cal "exterminar" aquesta Rússia pel futur d'Europa i de la història. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques polítiques del règim franquista en tant que dictadura en mans d'un general, dictadura de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, centralista i uniformitzadora; amb un govern presidit pel mateix Franco, un partit únic — denominat Falange Española Tradicionalista y de las JONS, que inclou seccions com el Frente de Juventudes, la Sección Femenina o el Sindicato vertical—, un pseudoparlament —les Cortes Españolas— i un tarannà general fortament repressiu [1,25 punts]. Cal igualment que faci esment de TRES de les lleis més importants, d'entre les quals la mateixa de creació de les Cortes (1942), el Fuero de los Españoles (1945), la de referèndum (1945) la de successió (1947), o les de caràcter repressiu —Ley de Responsabilidades Políticas (1939) o Ley de Represión de la Masonería y el Comunismo (1940) [1,25 punts].

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui com Espanya tenia relacions d'amistat amb Alemanya i Itàlia arran de l'ajut rebut d'aquestes potències durant la Guerra Civil i com les mantingué durant la Guerra Mundial, tot i ser oficialment primer neutral, després no bel·ligerant i, de nou, neutral durant aquella; com ajudà de diferents maneres l'Eix, inclòs l'enviament de la División Azul al front rus entre 1941 i 1943 [1,25 punts]; com aquesta unitat va haver de ser retirada per pressions dels Aliats i com, a partir de 1945, Espanya va ser sotmesa a l'aïllament diplomàtic, impedit-se que ingressés a l'ONU i amb la retirada d'ambaixadors el 1946. Seguidament, cal que expliqui com l'esclat de la Guerra Freda el 1948 i l'hegemonia de l'anticomunisme van facilitar que el 1953 es produís la signatura d'un pacte bilateral amb els Estats Units i d'un nou concordat amb el Vaticà [1,25 punts].

Exercici 3

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts] consistent en un article d'Alejandro Lerroxx publicat a *La Rebellió* l'1 de setembre de 1906, de signe anticlerical i revolucionari. [0,50 punts]

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el període de la Restauració (1875-1931), en la seva segona etapa, en concret el 1906. [0,75 punts]

c)

[1 punt]

L'alumnat pot fer referència a dos aspectes d'entre la crida als joves "bàrbars" a destruir esglésies, violar monges, destruir els registres de la propietat i cremar-los per tal de destruir l'organització social i mobilitzar la classe obrera, tot això des d'Espanya, "vieja patria íbera".

[1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la vaga de 1902, la Setmana Tràgica (1909), l'impacte econòmic i social de la Primera Guerra Mundial i la vaga de 1917 [1,25 punts]; la vaga de La Canadenca (1919), les principals organitzacions obreres —Solidaridad Obrera, Unión General de Trabajadores, Confederación Nacional del Trabajo—, així com el sindicalisme "groc" i l'etapa del pistolisme posterior fins a arribar al 1923 [1,25 punts].

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el trencament del torn pacífic i la inestabilitat dels governs; l'evolució del republicanisme; l'esclat de la Primera Guerra Mundial i la divisió entre partidaris d'uns i altres contendents; l'agudització de les tensions socials; el malestar polític existent amb el sistema polític de la Restauració i la demanda, encapçalada per la Lliga, d'una nova Constitució, i l'Assemblea de Parlamentaris catalans i espanyols de Barcelona [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui la qüestió del Marroc i Abd el-Krim; el malestar dins sectors de l'exèrcit i la creació de les Juntas de Defensa; la política d'ordre públic i la repressió; el Desastre d'Annual, l'*Expedient Picasso* i el desprestigi de la monarquia, així com la voluntat d'impedir l'exigència de responsabilitats a la mateixa monarquia [1,25 punts].

Exercici 4

LA GUERRA CIVIL A CATALUNYA

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge [0,25 punts] l'autor de la qual és Pérez de Rozas que mostra la sortida cap al front de guerra des de Barcelona d'una columna de la FAI anomenada Los Aguiluchos el 28 d'agost de 1936 [0,50 punts].

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Guerra Civil espanyola (1936-1939), en els seus primers temps. [0,75]

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat descrigui la font en el sentit de mostrar un nombrós grup de dones i homes, milicians, uniformats/ades amb gorres i armats/ades, portant banderes i saludant amb el puny tancat enmig d'un carrer de Barcelona, mostrant alegria. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la dualitat de poders existent entre el Govern de la Generalitat i el Comitè de Milícies Antifeixistes, així com la progressiva recuperació del poder de la Generalitat amb els governs dels quals va ser conseller primer Josep Tarradellas, i la promulgació del decret de col·lectivitzacions [1,25 punts]. Cal que expliqui les causes dels Fets de Maig de 1937 i les seves conseqüències, l'establiment del Govern central a Barcelona i l'arribada creixent de refugiats d'altres parts de la zona republicana [1,25 punts].

b)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui l'ofensiva franquista de finals de desembre de 1938 i l'avenç progressiu i ràpid cap a la frontera francesa, amb els bombardejos i l'èxode a França [1,25 punts]. Cal igualment que raoni les causes de la derrota republicana, esmentant-ne tres, d'entre la desproporció en l'ajut extern als dos bàndols, favorable al franquista; la desorganització més gran dins del bàndol republicà; les tensions internes també dins d'aquest bàndol; o la diferència en l'eficàcia militar dels dos exèrcits (entre d'altres que es valoraran) [1,25 punts].

SÈRIE 5

Exercici 1.

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre o quadre estadístic (0,25 punts) referit al nombre d'analfabets comparats amb el total de la població a Espanya entre 1900 i 1930, extret de l'estudi de Mercedes Vilanova Ribas i Xavier Moreno Julià, *Atlas de la evolución del analfabetismo en España de 1887 a 1981*. (0,50 punts)

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumne situï la font durant la Restauració (1875-1931). (0,75 punts)

c)

[1 punt]

Cal que l'alumne faci esment a aspectes com el progressiu augment de la població espanyola; al descens del nombre d'analfabets; i a la disminució més acusada en l'última dècada reflectida, entre d'altres. (1 punt).

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar el fet de la restauració de la monarquia borbònica, la constitució de 1876 i les seves característiques (1,25 punts), el sistema de torn pacífic, els dos partits dinàstics, fent esment als seus líders i a la corrupció electoral, consubstancial amb el sistema, explicant en concret els seus mecanismes de funcionament (1,25 punts).

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el treball a les fàbriques, la durada de les jornades de treball, el treball infantil i en general les condicions de vida de la classe obrera. La clandestinitat de l'associacionisme obrer fins a l'aprovació de la Llei d'Associacions de 1887 (1,25 punts); l'anarquisme i les seves tendències diferenciades, sindicalistes i antisindicalistes i llurs actuacions; igualment, cal fer esment del socialisme, amb la fundació de la UGT el 1888 i llur actuació fins 1898. (1,25 punts)

Exercici 2

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en un escrit del 10 de novembre de 1939 de l'inspector en cap de *Primera Enseñanza* de Barcelona donant instruccions a les escoles de la demarcació. (0,50 punts)

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el Franquisme (1939-1975), en els seus inicis, l'any 1939. (0,75 punts)

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui com l'inspector recorda la prohibició d'utilitzar el català a l'ensenyament així com de la coeducació entre nens i nenes, amb l'excepció dels pàrvuls -definitos com menors de sis anys-. (1 punt)

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la supressió de la Generalitat i institucions polítiques catalanes i la reimplantació de les estructures provincials; la imposició del partit únic, i, en general de totes les institucions i organismes del "Nuevo Estado" (1'25 punts); cal igualment que expliqui la repressió franquista sobre els vençuts i sobre la població en general i com funcionava; igualment, l'aplicada contra la personalitat, llengua i cultura catalanes, fent esment a la supressió de l'oficialitat de la llengua catalana, de la presència pública d'aquesta en qualsevol de les seves manifestacions, i dels símbols i trets catalans a tots nivells (1'25 punts)

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui què va ser la política autàrquica i intervencionista implantada arreu, amb els seus efectes sobre la població, l'"estraperlo" o mercat negre i el racionament (1'25 punts); cal igualment que expliqui els especials efectes que aquesta política tingué sobre un territori amb un teixit industrial (tèxtil, i d'altres) fortament depenent de les importacions de matèries primeres (cotó i altres); l'efecte de l'intervencionisme sobre l'agricultura i el comerç; i en general els efectes generals sobre l'economia catalana les classes treballadores i la població. (1'25 punts)

Exercici 3

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en document públic de caire polític, el Missatge a la Reina Regent de 1888 que conté una sèrie de peticions. (0'50 punts)

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font en el context del desenvolupament del catalanisme conservador en la dècada dels vuitanta del segle XIX i en tant que una de les primeres actuacions de la Lliga de Catalunya. (0'75 punts).

c)

[1 punt]

L'alumnat hauria d'enumerar i comentar tres de les reivindicacions contingudes en la font, referides a la demanda d'un Parlament i govern propis, del català en tant que llengua oficial, de l'ensenyament en llengua catalana i del nomenament de càrrecs de l'Estat en la persona de catalans (1 punt).

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

L'alumnat hauria de fer esment a dues de les diferències entre el catalanisme progressista federalista -amb el seu plantejament del reconeixement de la personalitat de Catalunya i els seus trets diferencials, la defensa del seu Dret específic i la intervenció a Espanya des de postures regeneracionistes i federalistes-, sent la figura més important del qual Valentí Almirall (1'25 punts) i el catalanisme d'arrel catòlica i conservadora, representat pel bisbe Torras i Bages amb el seu accent, no en el progressisme federalista, sinó en un catalanisme basat la família, la propietat i la religió, i la seva defensa de les tradicions com a fonament de l'esperit català. (1'25 punts).

b)

[2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar i contextualitzar fets i realitzacions com la reunió del Primer Congrés Catalanista (1880), la fundació del Centre Català (1882) i el Memorial de Greuges (1885), així com el Missatge a la Reina Regent (1888), la campanya de defensa del Dret Civil català (1889) (1'25 punts); igualment, la fundació de la Unió Catalanista (1891) i les Bases de Manresa (1892) (1'25 punts).

Exercici 4

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge (0,25 punts) de la proclamació de Joan Carles I com a rei d'Espanya. (0,50 punts)

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Transició a la Democràcia (1975-1986), en els seus primers dies, després de la mort de Franco, en concret el 22 de novembre de 1975. (0,75 punts)

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat identifiqui el rei Joan Carles I de Borbó, vestit amb uniforme militar i en actitud de llegir o mirar un llibre, així com a la reina Sofia, i als tres infants, a les Cortes Espanòles, rodejats d'autoritats. (1 punt)

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui què va ser l'intent de cop d'Estat del 23 de febrer de 1981, les seves causes i el seu desenvolupament; el govern de Calvo-Sotelo i l'aprovació de la LOAPA (1 punt); les eleccions de 1982 i la victòria del PSOE amb Felipe González al capdavant; la gestió d'aquest fins al 1986, amb l'entrada a la Comunitat Econòmica Europea, fent esment a les mesures econòmiques adoptades i als avenços realitzats en la construcció de l'Estat del benestar, com la Llei de sanitat de 1985 i altres. (1,5 punts)

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les accions de l'oposició democràtica per tal d'enderrocar el Règim; a la resposta repressiva i violenta del govern, produint morts, tortures i empresonaments; a la dimissió de d'Arias Navarro i a l'accés a la presidència del govern d'Adolfo Suárez; a l'aprovació de la Llei de Reforma Política per les Corts franquistes i en referèndum el 15 de desembre de 1976; a la llei d'Amnistia; a la legalització de la major part dels partits opositors; i a la formació per Suárez i altres de la Unión de Centro Democrático (1,25 punts); cal igualment que expliqui la celebració i resultats de les eleccions del 15 de juny de 1977; els Pactes de La Moncloa; l'elaboració i aprovació de la Constitució de 1978 i els seus continguts bàsics -referits a la definició de l'Estat, la divisió de poders, la possibilitat d'aprovació d'estatuts d'autonomia i les llibertats, entre d'altres (1, 25 punts)